

[Rimstad.]

førelse — jeg tror, den højtærede statsminister med eftertryk nævnte over 50.000 — viser, at der er noget galt bag den kalkede facade. Dette nødløsningsforslag bekræfter, at det ikke er mængden, der gør det. For hvad hjælper det, at regeringen lader færdiggøre et stadig større antal lejligheder, når ingen har råd til at flytte ind i den ny boligmasse? Vi erkender, siger regeringen med dette nye låneforslag, at befolkningens indtægter og huslejens størrelse står i et skærende modsætningsforhold til hinanden. Selv ikke de meget betydelige tilskudsordninger for de såkaldte lavere indtægtsgrupper har kunnet afhjælpe dette. Derfor skal efter forslaget ikke alene disse grupper, men hele befolkningen have ret til at låne penge af staten for at klare et boligproblem, der er gået i baglås.

Den idé kan ikke undlade at give anledning til refleksioner både af den ene og den anden art. Med forslaget forlader man den efter vor opfattelse rigtige tanke, at alle de boligfaciliteter, den skæve boligudvikling har nødvendiggjort, og som regering og folketing har kunnet enes om, bør ydes udelukkende med et socialt sigte. Men her er tale om lån med virkning for alle, og konsekvensen heraf må derfor blive, at ordningen blot vil animere til en fortsat stigning i byggeomkostningerne, for de hidtidige erfaringer har netop vist, at den eneste og meget spagfærdige bremse på disse omkostninger ligger i, at omkostningerne ikke synes at have en væsentlig tendens til at overskride, hvad der svarer til en husleje akkurat i toppen af, hvad den bedrestillede del af befolkningen er i stand til at betale. Giver man nu også denne bedrestillede gruppe mulighed for at betale mere — og det gør man med det foreliggende forslag — vil omkostningerne og dermed huslejen stige yderligere, og det er vel ikke netop det, man vil tilstræbe i den givne situation.

Vi er klar over, at der fra anden side har været tanker fremme om at fastslå en standardhusleje som en bestemt procentdel af den individuelle indtægt og kun yde tilskud, hvor den aktuelle husleje overstiger denne standard, og i så fald kun i et omfang, der ikke overskrider differencen

mellem huslejen og standarden. Vi finder denne tankegang rigtig i princippet, men det er klart, at den forudsætter, at alle anstrengelser sættes ind på at holde byggeomkostningerne så langt nede, som det overhovedet er gør ligt. Over for dette krav forsynder man sig i dag meget groft på en række punkter. Jeg påviste netop, at et forslag som det foreliggende vil få byggeomkostningerne til at stige i stedet for at blive holdt nede, men også den kommende licitationslovgivning, i hvert fald i den skikkelse, den blev forelagt i sidste folketingsår, vil virke omkostningsfordyrende, fordi den ikke på rette måde understøtter den frie konkurrence, der altid vil give de laveste priser.

Det er særligt to forhold i denne licitationslovgivning, som man her må have opmærksomheden rettet imod. Det ene er udskydelsen af tilbud, som efter vor opfattelse under ingen omstændigheder bør kunne finde sted, og det andet er bestemmelsen om, at en af bygherren kasseret licitation først efter et eller andet længere karenstidsrum må gentages. Begge disse bestemmelser vil medvirke til at holde den frie konkurrence ude fra boligbyggeriet og må derfor falde bort. Jeg har forstået, at der i regeringen er forståelse for disse problemer.

Det står vel klart for de fleste, at det er begivenhederne omkring et byggeri i Gladsaxe og det såkaldte Albertslundbyggeri, der har givet anledning til det forslag, vi her drøfter. Det kan måske være rigtigt lige at se på, hvad det er, der er sket. De to byggeforetagender er begge sociale byggerier. I modsætning til det private nybyggeri, hvor huslejen altid i udlejningskontrakterne skal fikseres i kroner og øre, er der i det sociale byggeri åbnet mulighed for, at indflytning kan finde sted, før huslejen er endeligt fikseret. Der betales i så fald en skønnet a conto-husleje, indtil byggeomkostninger og prioritetsforhold er afklaret. Det må være let forståeligt, at en sådan ordning ikke medvirker til at sætte opgørelses hastigheden i vejret, og man har da også eksempler på, at der er betalt a conto-husleje gennem så lange tidsintervaller som 30-40 måneder. Hvad der inden for et så langt tidsrum kan ske med renten og obligationskurserne, har den seneste udvikling jo alt for tydeligt